

Vahinkovakuutusriskit

Laaja-alaisena vahinkovakuutusyhtiönä If Vahinkovakuutus vakuuttaa monipuolisesti yksityishenkilöiden ja yritysasiakkaiden erilaisia riskejä pääasiassa Pohjoismaissa ja Baltiassa. Pohjoismaiden vakuutusliiketoiminta on jaettu organisatorisesti asiakassegmenteittain liiketoiminta-alueisiin, joita ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat (pienet ja keskikokoiset yhtiöt) sekä suurasiaakkaat (suuret yhtiöt). Baltian vakuutusliiketoiminta on organisoitu Baltian liiketoiminta-alueeksi.

If Vahinkovakuutus on yksi johtavista vakuutusyhtiöistä Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa. Sen markkinaosuus Ruotsissa on 18,2 prosenttia, Norjassa 21,0 prosenttia ja Suomessa 23,6 prosenttia. Tanskan markkinoilla If Vahinkovakuutus on markkinaosuudella mitattuna kuudenneksi suurin vakuutusyhtiö 5,7 prosentin markkinaosuudella.

Pohjoismainen omaisuus- ja tapaturmavakuutusmarkkina on suhteellisen keskittynyt. Neljä suurinta yhtiötä hallitsevat yhteensä

noin 70 – 90 prosenttia Norjan, Suomen ja Ruotsin markkinoista markkina-osuuksilla mitattuna ja ne toimivat useammassa kuin yhdessä Pohjoismaassa. If Vahinkovakuutus on kuitenkin ainoa yhtiö, jolla on merkittävä markkinaosuus kaikissa Pohjoismaihin kuuluvissa maissa. Tanskassa markkina on vähemmän keskittynyt kuin muissa Pohjoismaissa. Kuudesta johtavasta pohjoismaisesta omaisuus- ja tapaturmavakuutusyhtiöstä kaksi on keskinäisessä omistuksessa ja muut näistä ovat julkisen kaupankäynnin kohteena.

Pohjoismaiden alueella asiakkaiden pysyvyys on korkea ja noin 80 – 90 prosenttia asiakkaista uusii sopimuksensa. Markkinalle on tyypillistä matalat liikekulusuhteet, jotka ovat noin 15 – 20 prosenttia.

Tyypillisten jakelukanavien lisäksi internetin merkitys kasvaa sekä jakelu- että palvelukanavana. Myös yhteistyökumppaneiden, kuten pankkien tai autokauppojen, kautta tapahtuva jakelu on tullut jatkuvasti tärkeämmäksi.

Vakuutusliiketoiminnan kehitys ja riskit

Vuodelta 2016 Henkilöasiakkaat-liiketoiminta-alue saavutti vahvan tuloksen ja asiakkaiden nettomäärä kasvoi positiivisesti. Voimakas keskittyminen asiakaskokemuksen parantamiseen eri hankkeilla, kuten digitaalinen terveyspalvelu ja itsepalvelu vaihtoehdot, vahvistivat asiakastyytyväisyyttä kuvaavan sisäisen Net Promoter -seurantamittarin arvoa.

Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueen menestys oli jonkin verran parempi kuin vuonna 2015, mihin osaltaan vaikuttivat matalat korot sekä yhdistetty kulusuhde, joka oli 86,3.

Suurasiakasliiketoiminta-alueen vakuutustekninen tulos kasvoi verrattuna viime vuoteen johtuen valtaosin matalammista suurvahinkojen kuluista, minkä positiivinen vaikutus oli suurempi kuin sisäisten portfoliosierrojen sekä haastavan makroekonomisen ympäristön negatiiviset vaikutukset.

Liiketoiminta-alue Baltia teki edellisvuotta alhaisemman vakuutusteknisen tuloksen johtuen pääsääntöisesti kilpailusta markkinasta sekä välittäjävetoisen myynnin laskusta, mikä johtui

välittäjien palkkioiden läpinäkyvyyttä lisäävästä nettohinoittelustrategiasta.

Tällä hetkellä kaikki neljä liiketoiminta-aluetta reagoivat herkästi asiakkaiden kasvaviin vaatimuksiin sisällyttää nykyaikaisia digitaalisia ratkaisuja osaksi vakuutuspalveluprosesseja. Liiketoiminta-alueet ovat sitoutuneita tavoitteeseensa olla markkinajohtaja digitaalisissa kanavissa ja ne kehittävät jatkuvasti internetsivujaan sekä korvausten käsittely- ja palvelukäyttöliittymiään hyödyntäen samalla Big Data -analytiikkaa.

Taulukko If Vahinkovakuutuksen vakuutustoiminnan kehitys, 31.12.2016 kuvaa If Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksujen ja -korvausten, liikekulujen, jälleenvakuuttajien osuuden sekä vakuutusteknisen tuloksen kehityksen jaoteltuna Solvenssi II:n mukaisiin vakuutuslajeihin. Luvut on jaoteltu Solvenssi II:ssa määriteltyihin vakuutuslajeihin, jotka eroavat muissa taulukoissa käytettävästä kansallisen kirjanpitolaitoksen tai IFRS:n vaatimusten mukaisesta vakuutuslajien jaottelusta.

If Vahinkovakuutuksen vakuutustoiminnan kehitys

31.12.2016

Milj. €	Vakuutus- maksutulo	Vakuutus- maksutuotot	Korvauskulut	Liikekulut	Jälleenvakuuttajan osuus vakuutuslajista	Vakuutustoiminnan tuloksellisuus ensivakuutuksesta
Vakuutustoiminnan tuloksellisuus SII vakuutuslajeittain (Milj. €)						
Sairauskuluvakuutukset	122,3	129,6	72,4	32,6	0,2	24,3
Vakuutukset ansiotulon menetyksen varalta	359,9	358,0	242,7	77,2	2,1	35,9
Työntekijäin tapaturmavakuutukset	189,2	193,6	53,0	40,6	7,3	92,8
Moottoriajoneuvon liikennevakuutukset	599,6	604,7	267,6	176,2	0,8	160,1
Muut moottoriajoneuvojen vakuutukset	1 268,7	1 239,4	828,7	246,8	6,1	157,8
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutukset	115,0	116,5	59,8	24,1	29,4	3,2
Palo- ja muut omaisuusvahinkovakuutukset	1 390,3	1 399,2	861,1	300,3	168,9	68,9
Yleiset vastuuvakuutukset	253,4	254,7	154,8	49,9	26,3	23,7
Matka-apu	14,6	15,3	12,1	2,6	0,0	0,5
Muut henkivakuutukset	33,9	32,2	6,1	6,9	3,5	15,8
Vahinkovakuutussopimuksiin pohjautuvat ja sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät elinkorot ja eläkkeet	0,0	0,0	65,0	0,0	0,0	-65,0
Vahinkovakuutussopimuksiin pohjautuvat ja muihin kuin sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät elinkorot ja eläkkeet	0,0	0,0	50,9	0,0	0,0	-50,9
Yhteensä	4 347,1	4 343,1	2 674,2	957,2	244,6	467,1

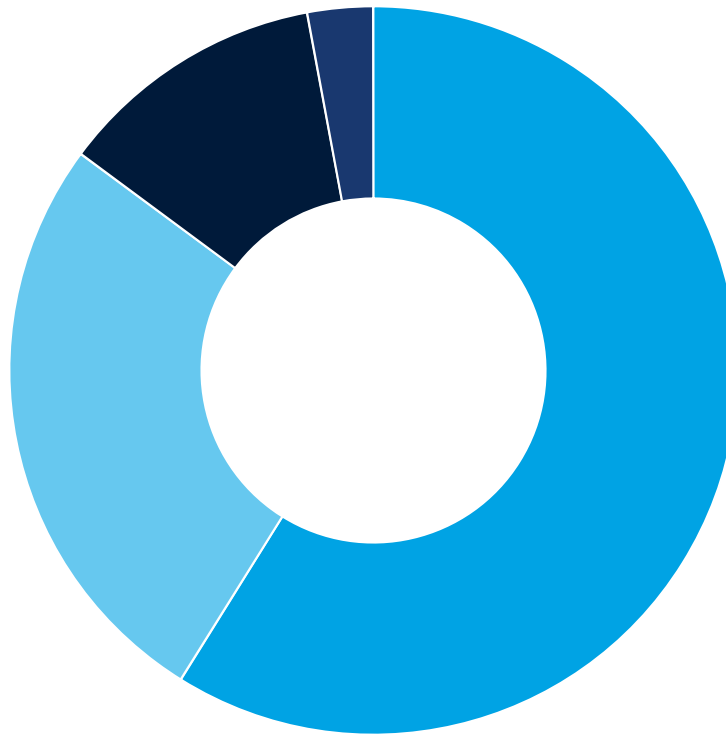
Vakuutusmaksu- ja katastrofiriski sekä niiden hallinta ja valvonta

Kuten alla olevassa kuvassa Bruttomaksutulojen erittely liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain, If Vahinkovakuutus, 2016 on esitetty, If Vahinkovakuutuksen vakuutusportfolio on

liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain hyvin hajautunut. Kuvan kuusi vakuutuslajia edustavat IFRS:ssä käytettyä jaottelua.

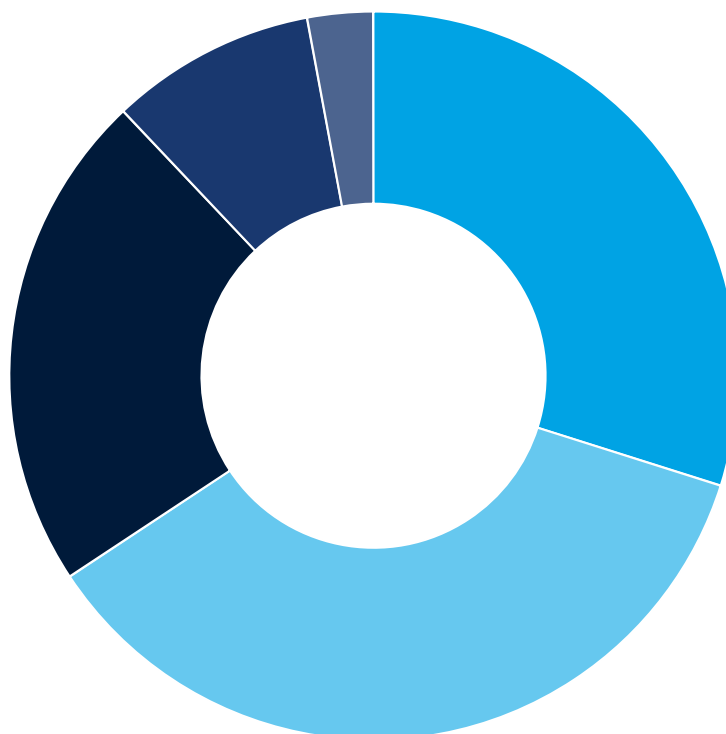
Bruttomaksutulojen erittely liiketoiminta-alueittain

If Vahinkovakuutus, 2016, yht. 4 476 milj. euroa

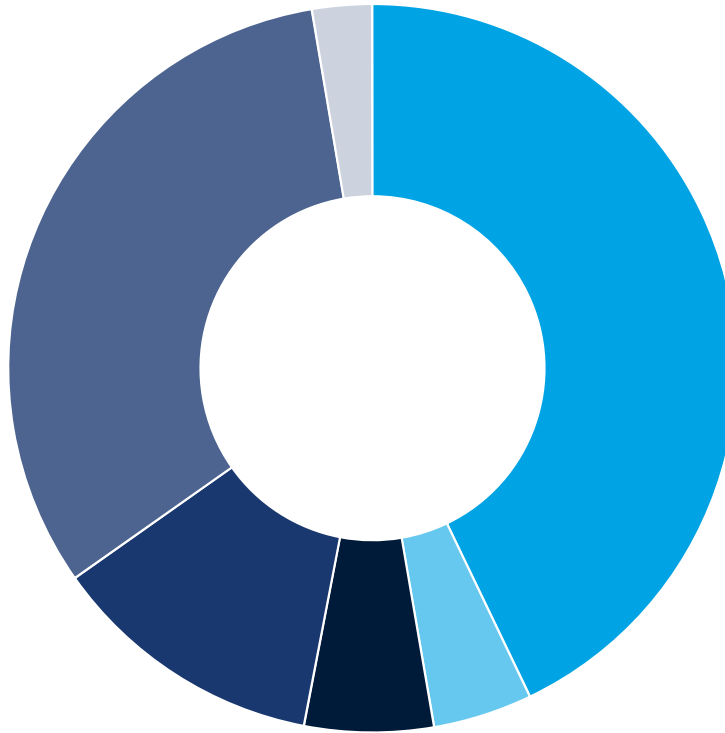
Bruttomaksutulojen erittely maittain

If Vahinkovakuutus, 2016, yht. 4 476 milj. euroa

Bruttomaksutulojen erittely vakuutuslajeittain*

If Vahinkovakuutus, 2016, yht. 4 476 milj. euroa

* Seuraavat oikaisut on tehty IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisten vakuutuslajien välillä:

- IFRS:n mukainen vakuutuslaji Ajoneuvovakuutus (1 920) sisältää Solvenssi II:n mukaiset vakuutuslajit moottoriajoneuvon liikennevakuutukset (617) ja muut moottoriajoneuvojen vakuutukset (1303).
- IFRS:n mukainen vakuutuslaji Tapaturmavakuutus (546) sisältää Solvenssi II:n mukaiset vakuutuslajit vakuutukset ansiotulon menetyksen varalta (370), muut henkivakuutukset (35), sairauskulu vakuutukset (126) ja matka-apu (15).

Erä Muut (mukaan lukien konsernieliminoinnit) ei näy yllä bruttomaksutulojen erittelyssä, mutta se on huomioitu bruttomaksutulojen yhteismäärässä. Sampo-konsernin ja If Vahinkovakuutuksen raportoimien lukujen välillä on pieniä eroja johtuen yhdistelyssä käytetyistä valuuttakursseista.

Henkilö- ja Yritysasiakkaat -liiketoiminta-alueet, joiden liiketoiminta on lähtökohtaisesti hajautunutta, vastaavat valtaosasta uusmyyntiä. Vakuutusmaksutulot ovat hyvin hajaantuneita myös maantieteellisesti. Vakuutuslajeista kolme suurinta ovat ajoneuvo-, omaisuus- ja tapaturmavakuutus.

Hyvin hajautetusta vakuutuskannasta huolimatta altistuminen luonnonkatastrofeille, kuten myrskyille ja tulville, voi synnyttää riskikeskittymiä, joista voi seurata suuruusluokaltaan merkittäviä vahinkoja. Maantieteellisistä alueista tällaisille tapahtumille altistuneimpia ovat Tanska, Norja ja Ruotsi.

Luonnonkatastrofien lisäksi yksittäiset suurvahingot voivat vaikuttaa merkittävästi vakuutustoiminnan tulokseen. Luonnonkatastrofien ja yksittäisten suurten vahinkojen negatiivisia taloudellisia vaikutuksia saadaan tehokkaasti pienennettyä hyvin hajautetulla vakuutusportfoliolla ja konsernin laajuisella jälleenvakuutusohjelmalla.

Vakuutustoiminnan tuloksen herkkyyttä ja sen riskiä on kuvattu taulukossa Vakuutustuloksen herkkyyksianalyysi, If Vahinkovakuutus, 31.12.2016 ja 31.12.2015.

Vakuutustuloksen herkkyyksianalyysi

of Vahinkovakuutus, 31.12.2016 ja 31.12.2015

Vaikutus tulokseen ennen veroja, milj. €

Tunnusluku	Nykyinen taso (2016)	Muutos nykyisessä tasossa	2016	2015
Yhdistetty kulusuhde, henkilöasiakkaat	83,2 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 26	+/- 26
Yhdistetty kulusuhde, yritysasiakkaat	86,3 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 12	+/- 12
Yhdistetty kulusuhde, suurasiakkaat	88,6 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 4	+/- 4
Yhdistetty kulusuhde, Baltia	89,8 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 1	+/- 1
Nettovakuutusmaksutuotot (milj. €)	4 286	+/- 1 prosenttia	+/- 43	+/- 44
Nettokorvauskulut (milj. €)	2 904	+/- 1 prosenttia	+/- 29	+/- 32
Annetun jälleenvakuutuksen maksutulo (milj. €)	168	+/- 10 prosenttia	+/- 17	+/- 18

Vastuunvalintakomitea antaa mielipiteitä ja toimenpidesuosituksia vakuutusriskeihin liittyvissä asioissa. Komitea arvioi ja ehdottaa muutoksia vastuunvalintapolitiikkaan, joka on tärkein vakuutusten myyntiä ohjaava dokumentti, ja se määrittelee vakuutusten myynnin yleisperiaatteet, rajoitukset ja menettelytavat. If Vahinkovakuutuksen hallitukset vahvistavat vastuunvalintapolitiikan vähintään kerran vuodessa.

Komitean puheenjohtaja vastaa mahdollisten poikkeamien ja muiden komitean käsittelemien asioiden raportoinnista.

Vastuunvalintapolitiikkaa täydennetään yksityiskohtaisilla ohjeilla, jotka ohjaavat vakuutusten myyntiä eri liiketoiminta-alueilla. Nämä ohjeet pitävät sisällään muun muassa tariffit ja hinnoittelun luokitusmallit, ohjeet vakioehdoista ja sopimusteksteistä sekä vastuunvalintavaltuudet ja -limiitit. Vastuunvalintakomitealle asetettujen ohjeiden mukaisesti komitea vastaa siitä, että määriteltyjä vastuunvalintaperiaatteita noudatetaan.

Vahinkovakuutuksen liiketoiminta-alueet hallinnoivat vastuunvalintariskiä päivittäisessä työssään. Vahinkovakuutuksen kannattavuuteen ja riskeihin ratkaisevasti vaikuttava tekijä on kyky arvioida tulevaisuuden korvaus- ja liikekulut täsmällisesti ja täten hinnoitella vakuutus sopimukset oikein. Hinnoittelu Henkilöasiakkaat-liiketoiminta-alueella sekä Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueen pienempien

riskien osalta perustuu tariffeihin. Suurasiakkaat-liiketoiminta-alueen ja Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueen monimutkaisempien riskien osalta vastuunvalinta perustuu enemmän yleisperiaatteille ja tilannekohtaiseen valintaan kuin tiukkoihin tariffeihin. Yleisesti ottaen vakuutusten hinnoittelu perustuu sattuneista vahingoista tehtäviin tilastoanalyysseihin ja arvioihin vahinkotiheyden ja korvausinflaation tulevasta kehityksestä.

If Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutuspolitiikka ohjeistaa miten jälleenvakuutus suojaa hankitaan. Jälleenvakuutuksen tarvetta ja optimaalista valintaa arvioidaan tarkastelemalla jälleenvakuutuksen odotettuja kustannuksia suhteessa siitä saatavaan hyötyyn sekä jälleenvakuutuksen vaikutuksia tulosvaihteluun ja pääomavaatimuksiin. Arvioinnissa käytetään pääosin If Vahinkovakuutuksen sisäistä mallia, jolla mallinnetaan frekvenssivahingot, suurvahingot ja luonnonkatastrofit.

If Vahinkovakuutuksessa on ollut käytössä vuodesta 2003 lähtien koko konsernin laajuinen jälleenvakuutusohjelma. Vuonna 2016 omapäätystasot olivat 100 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 10,5 miljoonan euron) ja 250 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 26,2 miljoonan euron) välillä yksittäistä riskiä kohden sekä 250 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 26,2 miljoonaa euroa) yksittäistä vahinkotapahtumaa kohden.

Vastuuelkariski sekä sen hallinta ja valvonta

Alla olevassa taulukossa Vastuuelka vakuutuslajeittain ja maittain, If Vahinkovakuutus, 31.12.2016 If Vahinkovakuutuksen vastuuelka duraatioineen esitetään vakuutuslajeittain sekä merkittävien maantieteellisten alueitten mukaan. Kun vastuuelan jakautumista verrataan vakuutusmaksutulon jakaumiin, huomataan, että Suomen ja Ruotsin osuus vastuuelasta on suurempi kuin niiden osuus vakuutusmaksutulosta. Tämä johtuu pääasiassa siitä,

että Ruotsissa ajoneuvovakuutuksen duraatio on pitkä ja Suomessa on pitkä duraatio sekä ajoneuvovakuutuksessa että lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Pitkä duraatio johtuu näiden vakuutuslajien eläkevarauksista, mikä kasvattaa vastuuelan määrää. Vastuuelan duraatio ja siten sen herkkyys korkotason muutoksille vaihtelee vakuutuslajeittain. Vuonna 2016 koko vakuutuskannan keskimääräinen duraatio oli 6,5 vuotta.

Vastuuvelka vakuutuslajeittain ja maittain

If Vahinkovakuutus, 31.12.2016

	Ruotsi		Norja		Suomi		Tanska		Yhteensä	
	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio
Ajoneuvovakuutus	2 533	7,5	611	1,7	1 026	13,3	157	1,5	4 328	7,9
Lakisääteinen tapaturmavakuutus	0	0,0	277	4,0	1 181	12,6	258	6,9	1 716	10,5
Vastuuvakuutus	317	2,7	136	2,1	132	3,4	67	1,7	652	2,6
Tapaturmavakuutus	303	5,0	387	2,8	156	3,9	92	1,3	938	3,5
Omaisuusvakuutus	418	1,2	526	1,1	219	0,8	102	0,8	1 266	1,0
Alus, ilma-alus ja kuljetus	24	1,6	50	0,7	11	0,5	17	0,8	101	0,9
Yhteensä	3 596	6,1	1 987	2,0	2 725	10,9	694	3,0	9 001	6,5

Korvausvastuu on herkkä erityisesti inflaation ja diskonttokoron sekä jossain määrin myös elinajanodotteen muutoksille. If Vahinkovakuutuksen vastuuelan herkkyys inflaation nousulle,

elinajanodotteen pitenemiselle sekä diskonttokoron laskulle esitetään taulukossa Vastuuvelkaan liittyvien riskien herkkyudet, If Vahinkovakuutus, 2016.

Vastuuvelkaan liittyvien riskien herkkyudet

If Vahinkovakuutus, 2016

Vastuuvelan erä	Riskitekijä	Riskiparametrin muutos	Maa	Vaikutus milj. € 2016
Nimellismääräinen vastuuelka	Inflaatio kasvaa	Yhden prosenttiyksikön kasvu	Ruotsi	181,7
			Tanska	10,5
			Norja	41,8
			Suomi	39,3
Eläkeuotoinen korvausvastuuarvio	Kuolevuus laskee	Odotettu elinikä kasvaa yhdellä vuodella	Ruotsi	24,0
			Tanska	1,7
			Suomi	61,6
Diskontattu vastuuelka (eläkevaraukset ja osa suomalaisesta IBNR:stä)	Diskonttokorko laskee	Yhden prosenttiyksikön lasku	Ruotsi	67,3
			Tanska	14,0
			Suomi	279,7

Vuodesta 2014 eteenpäin arvioitu korvausvastuun osuus tulevista eläkevarauksista on huomioitu odotetun eliniän herkkyyksissä.

If Vahinkovakuutuksen vastuuelkaa analysoidaan lisäksi vahinkovuositain. Tämän analyysin tulokset sekä ennen että jälkeen jälleenvakuutuksen esitetään korvauskulujen kehitystä kuvaavissa taulukoissa. Nämä esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa (liite 27).

Vastuuvelan laskennassa otetaan huomioon odotettu inflaatiokehitys. Se on erityisen merkittävä tekijä vakuutuslajeissa, joissa vahingon lopullisen korvausmenon selviäminen kestää kauan, kuten ajoneuvovakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Odotettu inflaatio perustuu ulkoihin arvioihin inflaatiokehityksestä, kuten kuluttajahintaindeksiin ja palkkaindeksiin, yhdistettynä If Vahinkovakuutuksen omilla arvioilla eri korvauslajien kustannuksista. Tiettyihin vakuutuslajeihin, kuten ajoneuvovakuutukseen ja lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen, liittyvä lainsäädäntö eroaa huomattavasti maittain. Osa suomalaisesta, ruotsalaisesta ja tanskalaisesta vastuuelasta sisältää

eläkeuotoista korvausvastuuta, joka on herkkä kuolevuusoletusten ja diskonttauskoron muutoksille. Ajoneuvovakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus vastuuelasta oli 67 prosenttia.

If Vahinkovakuutuksen hallitukset päättävät vastuuelan laskentaa koskevista ohjeista. If Vahinkovakuutuksen pääaktuaarin vastuulla on kehittää ja toimeenpanna ohjeita vastuuelan määrittämiseksi sekä arvioida kokonaisvastuuelan riittävyttä. If Vahinkovakuutus -konsernin tasolla pääaktuaari laatii vastuuelan riittävydestä neljännesvuositain raportin.

Aktuaarikomitea on toimielin, joka valmistelee ja antaa neuvoja If Vahinkovakuutuksen pääaktuaarille. Komitean tehtävänä on varmistaa vastuuelkariskin kokonaisvaltainen tarkastelu sekä keskustella ja antaa suosituksia vastuuelkaa koskeviin politiikkoihin ja

ohjeistuksiin.

Aktuaarit seuraavat jatkuvasti vastuuvelan tasoa varmistaakseen, että se on vahvistettujen ohjeiden mukainen. Aktuaarit kehittävät lisäksi menetelmiä ja järjestelmiä, jotka tukevat tätä prosessia.

Vakuutusmatemaattiset arviot pohjautuvat tilinpäätöspäivänä käytössä oleviin tietoihin vakuutuskannan koosta ja aiemmista vahingoista. Seurattavia tekijöitä ovat muun muassa vahinkokehityksen trendit, maksamattomien

korvausten määrä, lakimuutokset, oikeuskäytännöt ja yleinen talouskehitys. Vastuuvelan laskennassa yleisesti käytettyjä menetelmiä ovat Chain Ladder ja Bornhuetter-Fergusson -tekniikat yhdistettynä ennusteisiin vahinkojen lukumäärästä ja keskimääräisistä korvauskuluista.

Vahinkovakuutusvelan laskennassa tilinpäätöshetkellä tapahtuneet mutta vielä raportoimattomat vahingot perustuvat arvioituun vakuutuskorvaukseen (riskipreemioon) keskimääräisenä aikana korvaukseen johtaneen tapahtuman hetkestä raportointiin.